םב א מיי׳ פ״ד מהל׳ דעות

סגנה כה. סג ב ג מיי פ"ו מהלי זכייה ומתנה הלכה כא

כב טור ושו"ע אה"ע סי' נ :סעיף

ואמר ר' יהושע בן לוי כל ימי עני רעים 🕫

והא איכא שבתות וימים מובים יכדשמואל

דאמר שמואל "שנוי וסת תחלת חולי כתיב

בספר בן סירא כל ימי עני רעים בן סירא

אומר אף לילות בשפל גגים גגו מממר גגים

לגגו ברום הרים כרמו מעפר כרמו לכרמים:

מתני' השולח סבלונות לבית חמיו שלח

שם מאה מנה ואכל שם סעודת חתן אפילו

בדינר אינן נגבין לא אכל שם סעורת חתו

 ל) סנהדרין קלה, צ) שם כתובות קי: נדרים לו:,
ג) [ברי״ף והרל״ש לימל שישלם], ד) [לעיל קמה:],
ס) רש״ל מ״ו, ו) [וכן גירסת הערוך ערך סבלונותן, ז) ועי׳

חריבה ובשבת אוכל בשר: הכי גרסי׳

מחלת חולי. מתוך כך מתחיל לחלות.

ואית דגרסי חולי מעיים: לחיב

בספר בן סירא. שלמה כתב כל ימי עני

רעים [משלי טו] אבל בלילות כשישן יש לו

מנוחה ובן סירא אומר אף הלילות

אין לו מנוחה כי בשפל גגים גגו

ונמלא דלף טורדו ביום סגריר:

מעפר כרמו לכרמים. זבל (כ) ואשפה

שהביא לכרמו נשפך לכרמים אחרים

שהוא במקום רעוע בהרים ובסלעים

במקום שחין עשיר חפץ בו נופל

למטה בכרמים של עשירים שהם

במקום טוב ומדרון ונוח לעסוק בהן:

בותבר' השולח סבלונות. מנהג

חתנים לאחר קדושין למחרת שולח

לבית חמיו לכבוד אשתו תכשיטין ומיני

פירות וכדי יין וכדי שמן ופעמים אוכל שם עמה: חינן נגבין. חם מת הוח

או שמתה היא או שחזר בו ורונה

לגרשה שמחמת חיבת שמחת אכילה

שאכל ושתה ושתח עתהן מחל

סבלונות העשוין ליבלות אבל אין

עשוין ליבלות הדרי אע"פ שאכל ושתה

עמהן כדתניה בגמ'. ובסבלונות סתם

מיירי דהא לקמן מפליג בסבלונות

ששלח כדי שיבאו עמה לבית בעלה

לסבלונות ששלח כדי שתשתמש בבית

אביה והנהו לא תלו באכילת חתן

מכלל דרישא בסתם סבלונות והנהו

תלויין בסעודת חתן אם אכל עמהן

מחולין ואם לאו נגבין: שלח סבלונום

מרוביו. ופירש כדי שיבוחו עמה

לבית בעלה. וה"ה למועטים אם שלחן

לכך אלא אורחא דמילתא נקט

מרובים רגיל לשלוח ולפרש כדי

שיבואו עמה לבית בעלה ומועטין

כדי שתשתמש בהן בבית אביה:

בבי' אמר רבא דוהא. אכל שם

סעודת חתן בדינר תנן אין נגבין אבל

הגהות הב"ח

(ל) רשב"ם ד"ה שינוי ווסת וכמו עני כל"ל ותיבת חוק וכמו עני כל"ל ותיבת חוק נמחק: (ב) ד"ה מעפר וכו' זבל שהביא כל"ל ותיבת יאשפה נמחק ונ"ב אשפה הוא המהום שמניחים הזבל

מוסף רש"י

והא איכא שבתות וימים טובים. שאין לך עני שנישראל שאין לו מעדנים (סנהדרין ק.). שנוי וסת. משנה וסת ואוכל יותר. שאינו תשנה וסת וחוכנ יותר, סחינו רגיל לאכול, היינו תחילת חולי מעים, לפיכך אפילו שבתות וימים טובים רעים לו (שם). ברום הרים כרמו. שאין בידו ממון לקנות במקום וקונה בראש ההר

מוסף תוספות

א. ומרובין ומועטין לאו דוקא אלא מתקיימין קרי מרובין אע״פ שהן מועטין לפי ש[']הן עומדין בריבוי ונגבין ואע״פ שאכ , שאכל ואבן ואל פ שאכץ ושאין מתקיימין קרי מועטין לפי שהן מתמעטין והולכין וכיון שאכל אין נגבין. ר"ן, שאכל אין נגבין. ר"ן, ב. מי אמרינן כי אמר רבא דוקא דינר היינו לענין חזרת הכל, או דילמא אפי׳ לענין חזרת במקצת דפחות מדינר לא תחזיק כלום. ריטב"א.

רבינו גרשום

שינוי ווסת. שאוכל יותר ממה שהוא רגיל מזיק לו למעיו: b) אותו שגגו נמוך משאר כרמים ימיו רעים: פיםקא השולח סבלונות בטקא השולח טבונות לבית חמיו. כעין שרגילין לעשות חתנים למחרת של קדושין שולח החתן סבלונות שלו דורון לבית חמיו כגון בהמות וכדי יין . וכדי שמז ועושה סעודה ואוכל עמהן. אם שלח שם ואוכל עמהן. אם שלח שם אפי׳ שוה מאה מנה ואכל שם סעודת חתן אפי׳ שוה דינר בלבד ומתה היא או הדרא בה אין נגבין שעל דעת סעודה שלח ואגב שאכל שם סעודת חתן בדינו מחל לו הכל. לא אכל שם סעודת חתן בדינר לא חשיב וגובין הכל: שלח שם חשיב וגובין הכל: שלח שם סבלונות מרובין. מלבושים ותכשיטין כסף וזהב על מנת שתביאם עמה לבית בעלה בשעת חופה: הרי אלו נגבין. אפי׳ אכל שם בדינר דלא עביד אינש דמחיל כולי האי: סבלונות מוזיל כולי זואי: טבלונות מועטין. מלבושין שאין קרין שתשמש בהן בעודה בכית אכיה: אין נגכין. אפי לא אכל שם בדינר דמחיל לה הואיל דמועטיז: אמר דמילת׳ היא דעד דינר רגילי אינשי למיכל בסעודה

מבלונות העשוין ליבלות אין נגבין. והא דתנא מרובין שתביא ואמר ר' יהושע בו לוי כסיב כל ימי עני רעים והא איכא שבתות וימים טובים. שיש לו מנות ומזונות שהיו מחלקין לעניים מערב שבת

עמה מבית אביה לבית בעלה הרי אלו נגבין היינו לערב שבת אלא כשמואל אתא קרא לאשמועי׳. וכולה ר׳ יהושע קאמר אין עשוין לבלות ומועטין היינו עשוין לבלות א א״נ במועטות בעינן לה: שינוי ווסק. (ש) חוק כמו עני שכל ימות החול אוכל פת דוקא שאין עשוי לבלות אבל במרובים אפי׳ בבלות נמי נגבין: אין עשוין לבלות ומועטין היינו עשוין לבלות א א"נ במועטות בעינן איבעיא להו מהו יי שתשלש. פיי

אמילתא דרבא קאי דאמר דוקא אכל דינר אבל פחות מדינר לא וקא אמר אם אכל פחות מדינר מהו שתגבה לפי מה שאכל אם אכל חצי דינר תגבה החציב ולישנא דתשלש כמו משלשין בממון ואין משלשין במכות (מכות דף ה.) מ"ר: תרגמה רבא בייבא. פי׳ רבינו שמואל דה"ה דהוה מצי לשנויי לא והוא דבלו ור"י אומר דבשלמא בברייתא מיירי בבלו אלא דלא מיירי בבלו

הרי אלו נגבין ישלח סבלונות מרובין שיחזרו עמה לבית בעלה הרי אלו נגבין מבלונות מיתוהמא בבלו: מועמין שתשתמש בהן בבית אביה אין נגבין: נכנס אמר רבא דוקא דינר אבל פחות מדינר לא פשימא דינר תגן מהו דתימא הוא הדין דאפילו פחות מדינר והאי דקתני דינר אורחא דמילתא קתני קא משמע לן אכל תנן שתה מאי הוא תנן שלוחו מאי שם תנן שגר לו מאי תא שמע דאמר רב יהודה אמר שמואל מעשה באדם אחד ששגר לבית חמיו מאָה קרונות של כדי יין ושל כדי שמן ושל כלי כסף ושל כלי זהב ושל כלי מילת ורכב בשמחתו והלך ועמד על פתח בית חמיו והוציאו כום של חמין ושתה ומת וזו הלכה העלה רבי אחא שר הבירה לפני חכמים לאושא ואמרו סבלונות העשוין ליבלות אין נגבין ושאין עשוין ליבלות נגבין שמע מינה אפילו שתה שמעת מינה אפילו פחות מדינר אמר רב אשי מאן לימא לן דלא שחקי ליה מרגניתא דשויא אלפא זוזי ואשקיה שמעת מינה אפילו שגרן לו דלמא כל פתח בית חמיו כבית חמיו דמי איבעיא להו מהו ששששש שבח סבלונות מהו כיון דאי איתנהו לדידיה הדרי ברשותיה שבוח או דלמא כיון דאי אבדי או מגנבי בעי שלומי ליה ברשותא דידה שבוח תיקו בעי רבא סבלונות העשוין ליבלות ולא בלו מהו תא שמע וזו הלכה העלה רבי אחא שר הבירה לפני חכמים באושא ואמרו סבלונות העשוין ליבלות אין נגבין ושאין עשוין ליבלות נגבין מאי לאו אע"ג דלא בלו לא ידבלו תא שמע סבלונות מועמין שתשתמש בהן והיא בבית אביה אין נגבין תרגמה רבא בייבא וסבכתא אמר רב יהודה אמר רב מעשה באדם אחד ששגר לבית חמיו יין חדש ושמן חדש וכלי פשתן חדש בעצרת מאי קא משמע לן איבעית אימא חשיבותא דארץ ישראל קמ"ל ואיבעית אימא דאי מעין מענתיה מענה אמר רב יהודה אמר רב מעשה באדם אחד שאמרו לו אשתו תותרנית היא ונכנם אחריה לחורבה לבודקה אמר לה ריח צנון אני מריח בגליל

פחות מדינר לא מחל מידי: אורהא אמרה דמילתה קתני. שיעור אכילת אדם בדינר כדאמרוף עד זווא אכלי בכרסיה: הוא הכן. דקתני אם אכל שם דמשמע הוא עצמו: שיגרו לו. לחתן מן סעודתם בביתו מאי: ורכב בשמחפו. מתוך שמחת הון רב ששלח לבית חמיו שתה על סוסו ומת אח"כ קודם נשואין: באושא. כשהיתה סנהדרין לשם דאושא היא אחת מעשר גליות שגלתה סנהדרין כדאיתא במס' ראש השנה (דף לא.): **סבלונות העשוין ליבלות.** קודם נשואין אין נגבין דהנהו מחולין בסעודת חתן בדינר כדפרישית במתני": ושאין עשויין ליבלום. כגון תכשיטי זהב וכסף: ה"ג ש"מ אפי' פחוח מדינר. ומקשי לרבא: מאן לימא לן דלא שחיקי ליה מרגניתא. בכום החמין שכן דרך השרים שומין אותו לרפואה: אפי׳ שיגרו נמי. שהרי שתה כשהוא רוכב סוסו לפני פתח בית חמיו: כבית חמיו דמי. אבל שגרו לו בביתו איבעיא לן: שבח סבלונות מהו. היכא דהדרי סבלוגות מי הדרי שבח שהשביחו כגון שלח לבית חמיו לאן ובקר וילדו: בעי רבא סבלוגות העשוים ליבלות. דאמרן דלא הדרי אם לה בלו בשעת חזרה אותן שאין עשוין ליבלות מי הדרי עמהן או לה: סא שמע סבלונוס מועטין שחשמש בהן והיא כבים אביה אין נגבין. בשלמא הך קמייתא כיון דקתני עשויות ליבלות מלית לאוקמה בדבלו אבל הכא מילתא דפסיקא קתני שתשתמש בהן בבית אביה אע״פ שישנן בעין. ומיהו הוה מצי לתרוצי ® (כשאין עשוין ליבלות או) כשעשוין ליבלות ובלו אלא רבותא אשמועי׳ אפי׳ כשעשוין ליבלות ולא בלו: **כגון בייבא וסיבכהא.** מיני לעיפים וקישורי נשים שהן דבר מועט ומחיל להו לגמרי לא שנא בלו ולא שנא לא בלו אבל חכשיטין חשובין חיבעי לך: מנאחי גירסא בפר״ח" שאינה בספרים שלנו הא דאמר רבא דוקא דינר. כלומר שאם אכל בבית חמיו מה ששוה דינר או שתה יין אבל פחות מדינר לא ועלה אמרי׳ מהו שישלש בסבלונות ועלתה בתיקו פירוש אם שלח סבלונות בק׳ מנה ואכל בבית חמיו בדינר זכו בבית חמיו בכל הסבלונות והשתא דאכל בחצי דינר יזכו לחצי הסבלונות והוא הדיו לשליש ולרביע וזהו פירוש מהו שישלש בסבלונות ועלתה בתיקו: וכלי פשתן. כלים מפשתן חדש: שבחא דא"י. שממהרת לבשל פירותיה בעלרת: דאי טעין טענתיה טענה. אי הדרי סבלונות וטעין יין ושמן שלחתי לך בעלרת לא הוחזק בדאי בכך והדרי ליה: שאמרו לו אשסו סותרנים היא. חולי הוא שאינה יכולה להריח ומום שבסתר הוא ותנן בהמדיר בכחובות (דף עב:) המקדש את האשה ע"מ שאין בה מומין ונמלאו עליה מומין אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו בה מומין תצא שלא בכתובה כו" עד וחכ"א במה דברים אמורים במומין שבסתר כו" וזה האיש לא קבל עליו את המומין ואם קדשה סתם וכנסה סתם ונמלאו בה מומין תלא בלא כתובה ומיהו גט בעיא כדמפרש בגמרא בפרק המדיר (שם עג:]: נכנס אחריה לחורבה **לבודקה.** שם ונשא עמו בחוך חיקו לנון לנסוחה אם חריח. ויש מפרשים כוחבת נטל בחוך חיקו ולא לנון. וקרוב לגליל היה מעשה: אמר לה ריח לנון אני מריח בגליל. לנסותה אם תריח שמתוך דבריה ניכר אם תריח ועל הלנון שבתוך חיקו אמר. וללישנא דמפרש שכותבת היה עמו לכך אמר לה ריח לנון לדעת אם תשיבנו דבר לאמר ריח כותבת אני מריחה ולא ריח לנון: אמרה

רבינו גרשום (המשך) כדאמרי׳ לעיל עד זוזי אתי בכרסיה והוא הדין דאפי׳ פחות מדינר קמ״ל דוקא דינר דבדינר מחיל ולא בציר: אכל בדינר תנ, אין נגבין: שתה בדינר אכיל מאי. מי אמרינן שתיה רכלל ארילה וראכל דמי או בכלל אכילודוראכל דמי או דלמא כמו שלא אכל דמי ונגבין: אכל שם סעודת חתן [תנן] אכל שם שלוחו ולא הוא מאי. נגבין או אין נגבין: אם אכל שם בבית חמיו תנן שיגרו לו בביתו . דאין נגבין אבל בבית לא או דלמא לא שנא: כוס של דלמא לא שנא: כוס של חמין. מזוג בחמין: שתה ומת. הכי אירע לו ולא משום כישוף: זו הלכה של מעשה העלה ר' אחא כו"

סבלונות העשוין ליבלות

טבאונה הפטון יל ביהו אין נגבין כגון בהמות וכדי יין דלמישחט ומיכל קיימי יין דל מישווט ומיכל קיימי ראסוחי אסח דעתיי מינייהו: שאין עשויין . ליבלות. כגון כלי כסף וכלי זהב וכלי מילת נגביז. דהכי והב וכלי מילונגבין. והכי אמרי' לעיל: ש"מ אפי' פחות מדינר. דהאי כוס של חמין לא היה שוה דינר י ואפ"ה אמרו חכמים דאין . נגבין: אמר רב אשי. מהא . ליכא למשמע מינה דמאז לשחוה מרגניתא במשהה משום רפואה: ש״מ אפי׳ משום ופואה: שימ אפי שגרו לו. נמי אין נגבין משום דהוציאו לו לחוץ . כוס של חמין : איבעיא להו. הא פשיטא לן דסבלונות העשוין ליבלות אם אכל שם בדינר אין חוזרין. שבח סבלונות מהו. אם לא אכל כגון ששלח בהמות לבית . חמיו וילדו מהו חוזר אותו שבח או לא. מי אמרינן אותן עצמן ששלח הדרי אבל שבח דלא שלח הוא כגון הוולדות לא הדרי או . דלמא כיון דמכח אותן ששלח באין המכוז אותן ששלח באין הדרי: בעי רבא. אם אכל שם בדינר ונשתיירו שם מסבלונות העשוין ליבלות ולא בלו כגון שנשתיירו עדיין בהמות בחיים מהו חוזר או ליבלות כמאן דבלו דמיין . ואין חוזרין: ת״ש סבלונות מועמיו שחשמש רהז רריח . כגון מלבושין אביה. כגון מקבושין שאין יקרים כל כך ולובשת אותן תדיר בכל יום הרי אלו אין . נגבין. ש״מ סבלונות העשוין ליבלות אע״פ שלא הנשרין ליבלווו אל פ שלא בלו אין נגבין: תרגמה רבא. לעולם אימא לך סבלונות העשוין ליבלות אע"ג דלא בלו (אין) נגבין והכא טעמא מאי בייבא וסבכתא עסקי׳ . בקישוריה ובמפה שעל ראשה ולאו דבר חשוב הוא מאי אתא לאשמועי׳. אם שגר אם לא שגר: שבחא שגו אם לא שגו בווא ארץ ישראל. שמבכרת פירותיה כל כך בעצרת: ואי בעית אימא. הא קמ"ל דאי טעין ואמר החתן בעצרת שלחתי סבלונות יין חדש ושמז חדש לאו גוזמא היא